

סע - ותן לנסוע:

ברית המטיילים על חשבון הציבור

כרטיסי טיסה חיים לבנון, ראש עיריית ת"א לשעבר, החדיר לארץ בשנת 1956, את אופנת ברית הערים-התאומות, בכרתו ברית עם עיריית טולוז. מרדכי נמיר, יורשו, כרת ברית נוספת, עם עיריית פילדלפיה שבארצות-הברית. נציגי עיריית תל-אביב הירבו להתעופף לערים התאומות.

אירוח ראש המועצה המקומית קריית-אונן, אביגדור ור"ש, מארח בתחום שיפוטו את ברוך קנר, לסדורף, ראש עיריית התאומה, דראכטן, לאחר כריתת הברית, מתחילת הטיסות.

שם חדש לכיכר זאב גלר, ראש עיריית כפר-סבא, בטכס קריאת כיכר בית יד-לבנים שבבעיר על-שם תאומתה, דלפט שבהולנד. לידו שגריר הולנד בישראל, יונג יאס. כפר-סבא משמשת דוגמה לפיתוח נכון של רעיון הברית, המתבטא בהיוק קישורי-הידידות בין תושבי הערים.

חשבון משלם-תמיסים העירוניים, הרי עדי מהרה הוא הוסף שובי בידי נבחרי העיר האחרים.

"אם הוא נוסע על חשבון העירייה, גם לנו מותר לנסוע." הם טוענים, ומתחילים להפעיל אמצעי-לחץ כדי לזכות בכרטיס טיסה חינם. אך כאשר ראש-העיר אינו חושב על הברית במונחים של כרטיסי טיסה היא נושאת, לא פעם, אופי חיובי. זאב גלר, ראש עיריית כפר-סבא, וא-ביגדור ורשה, ראש המועצה המקומית קריית-אונן הצליחו לפתח את רעיון הברית בצורה נכונה.

הם ידעו כי בעויתיהן המיוחדות של כפר-סבא וקריית-אונן שונות בתכלית מאלו של דלפט ודראכטן. הערים-התאומות המקבילות בהולנד. הם ידעו כי אין טעם לזכות ברית רק כדי להחליף מידע מוגני ציפלי חסרת-ועלת. כיוון שהחליטו לא להשתמש בכספי הציבור לצורך מימון נסיעות לביקורים גרידא בערים-תאומות, עלו על הרעיון של פיתוח והיוק יחסי-הידידות בין תושבי הערים.

אחת לשנתיים מגיעות ארצה קבוצות מאורגנות מהערים-התאומות. האורחים משוכנים בבתי תושבים. בין המארחים לבין אורחיהם נוצרים קישורי-ידידות עמור-קים.

חברי המישלחות הישראליות העורכות ביקורי-גומלין בערים-התאומות ההולנדיות, מממנים את הטיסות מכיסם הפרטי. בהר-לנד מתארחים הישראלים בבתי התושבים, וזוכים לקבלת-פנים חמה.

מבקר המדינה, הממונים על המחוזות ואנשי משרד-האוצר לא בדקו מעולם בר-יטודיות את נושא ברית הערים-התאומות. הם פשוט נפלו בפח שטמנו להם תקציב-באי הרשויות המקומיות. מבחינה תקציבית, ברית הערים-התאומות מהווה נושא שולי. תקציביהן השנתיים בנושא זה של כל עשרים הערים והמועצות האזוריות שחתמו על ברית ערים-תאומות, אינו עור-לה על 250 אלף לירות.

הברית מתה -

התקציב חי

תקציבן השנתי של עיריות בסדר-גודל בינוני הוא 10 אלפים לירות. כזה הוא תקציבן של עיריות ערים כפתח-תיקווה, רחובות ונצרת-עילית. הגופים המפקחים על ההוצאות הכספיות של העיריות מקדישים מלוא מירצם לאיתור חריגות כספיות בסדר-גודל של מאות-אלפי לירות. ממילא לא נותר בידם זמן לספל ולבדוק תקציבים זעירים בהם. אולם, חקירה יסודית בנושא תקציבי בריתות ערים-תאומות מגלה עובדה מדהימה - המדוי-בר בבילובו כספי-ציבור כסכום המתקרב למיליון לירות.

הטכניקה לביזבוז כספים כדי לממן טיור-לים של נציגי העיריות לערים-התאומות בחו"ל מתבצעת בדרך הבאה: התקציב השנתי של כל עירייה בסעיף ברית ערים-תאומות מוקדש, בחלקו הגדול, לאירוח של נציגי הערים מחו"ל. כ-20% מאותו תקציב מיועדים למימון נסיעות לחו"ל.

בפועל, משתמשות מרבית העיריות בכל התקציב למימון נסיעות לחו"ל. בכספי תקציבים אחרים הן משתמשות כדי לארח בארץ נציגי מישלחות של ערים תאומות. כך, למשל, כאשר מצטרפת למישלחת נציגי-העיר גם מישלחת-נוער, נעזרים הישר-אלים בתקציבי תרבות, חינוך ונוער כדי לארחם. במיקרים אחרים מושכים את תק-ציב האירוח מתקציבים אחרים. מבליעים אותו בצורה שלא תעורר חשד.

אולם, תאוות הנסיעות של נציגי העיר-יות כה גדולה עד שגם התקציב כולו אינו מספיק למימון כל הנסיעות. כדי לפ-תור את הבעייה נוקטים שתי שיטות. ה-אחת: עוזרים על התקציב. כיוון שה-עיריות נתונות בלחץ כספי קשה, הן עו-ברות על סעיפי-תקציב רבים. כל עוד שה-חריגה בסעיפי תקציב זה אינה מנקרת-ענינים, היא תעמוד בבדיקה השגרתית של הרשות המבקרת.

הדרך השנייה היא נסיעה על חשבון סעיפי-הוצאה אחרים. כאשר יוצאת מיש-לחת מנופתחת בת חמישה נציגים לביקור בעיר-תאומה, ואילו התקציב השנתי מס-פיק כדי לממן נסיעת שני חברי-המועצה (המשך בעמוד 34)

היה כבר בשלבים מתקדמים ולא ניתן עוד לבטלו. למחרת לציין כי יקירי העיר לא החמיצו נסיעת-בילוי גם אל עיר זו.

לעיריית חיפה ברית ערים-תאומות עם שמונה עריינמל ברחבי העולם. בנוסף חת-מה חיפה ברית-ידידות עם ארבע ערים נ-ר-סופות.

בישראל, שוכר השואה עדיין טרי בה, לא ייתכן לחתום ברית ערים-תאומות עם ערים גרמניות. לכן המציאו את רעיון הע-רים הידידותיות הזוהה, למעשה, לברית-התאומות. משתמשים במונח זה גם כאותם מיקרים שמדינות זרות אינן מעוניינות להפגין יחס-חוץ הדוקים מדי עם ישראל.

אבא חושי המנות, ראש עיריית חיפה לשעבר, הביא את רעיון ברית הערים-התאומות עד לא-כ-סודר.

עליסה בארץ

הפלאות

אבא חרשי שהט בחיפה ביד ברזל. הוא אהב טקסים מרשימים וקבלות-פנים המוניות. טקסי בריתות הערים-ה-תאומות סיפקו לו כר נרחב לפעילות ב-שטח זה.

ראשי ערים נידחות, שלא תמיד היו מוכרים אפילו לתושבי עירם, היו נידה-רים ומתמוגגים מאושר כאשר מאות תל-

ערים תאומות *

אילת :	לוס-אנג'לס (ארה"ב)
אשדוד :	קאמדן (ארה"ב)
דימונה :	ליוורנו (איטליה)
בתים :	סנט אמאן לה'ז'ו (צרפת)
חולון :	סירן (צרפת)
חיפה :	מרסיי (צרפת)
	פורטסמות (אנגליה)
	הקניי (אנגליה)
	מאנצ'סטר (אנגליה)
	אנטוורפן (בלגיה)
	רוטרדם (הולנד)
	מנילה (פיליפינים)
	סן-פרנציסקו (ארה"ב)
	* דיסלדורף (גרמניה)
	* יוקוהמה (יפן)
	* קאולק (סנגל)
	— הקשר נותק
	* הרפק (דאר"פ)
	— החלטה עקרונית
כפר-סבא :	דלפט (הולנד)
מ"א עמק-חפר :	* זיגן (גרמניה)
מ"א מגידו :	* אוימה (יפן)
נחריה :	* טמפלהוף (מחוז ברלין)
נס-ציונה :	גראן-קווי (צרפת)
נצרת-עילית :	סנט-אטיין (צרפת)
עכו :	לה-רושל (צרפת)
פתח-תיקווה :	נורקיפנו (שוודיה)
	אודנוה (דנמרק)
קריית-אונן :	דראכטן (הולנד)
קריית-אתא :	טידנבוס (יוון)
	* ריינקנדורף (מחוז ברלין)
ראשון-לציון :	מינאפוליס (ארה"ב)
רחובות :	רוצ'סטר (ארה"ב)
רענה :	אופסטרלנד (הולנד)
תל-אביב :	טולוז (צרפת)
	פילדלפיה (ארה"ב)

- * ערים ידידותיות.
- * מ"א: מועצה איזורית.

מידי בתי-הספר החיפאיים היו מקדמים פניהם בניפונדיגלים. התיזמורת העיר-רונית היתה מנעימה מנגינות-לכת. וראש עיריית חיפה היה מקבל את פניהם בנאום נמלץ.

אבא חושי עצמו לא הירבה בנסיעות לחו"ל, אך נציגי העירייה האחרים היו זוכים, בסטוריהם בערים-התאומות, באירוח נילה, כאות-תודה על קבלות-הפנים הי-מלכותיות של אבא חושי. הם חשו עצמם כעליסה בארץ-הפלאות.

הצורה שבה מתממשת בפועל ברית ה-ערים-התאומות, תלויה עד מאוד בראש-העיר. כאשר תלה רואה בברית לא יותר מאשר אפשרות נוספת לטייל בחו"ל, על